

Den dag det blir en skyldighet att rösta i allmänna val har demokratin kommit till vägs ände, skriver Nils Funcke. Foto: Eva Tedesjö

Soffliggarnas val måste respekteras

Den dag det blir en skyldighet att rösta i allmänna val har demokratin kommit till vägs ände, skriver Nils Funcke.

Visst är det uppfriskande med en frätande uppkastning av svart och gul galla då och då. Samhällsdebatten är ibland lite väl artig när alla håller magmunnen i strama tyglar.

Men när en myndighet tömmer sin tolvfingertarm är det inte lika kul. Även om lagen inte likställer alla i alla situationer ska alla behandlas lika inför den. Myndighetsutövning ska kännetecknas av saklighet och opartiskhet. Det gäller i synnerhet när det handlar om grundläggande demokratiska rättigheter som organisationsfrihet och frihet från organisationstvång, religionsfrihet och yttrandefrihet.

Trappor ska sopas uppifrån så låt oss börja på det översta av alla trappsteg inom myndighetsverige – regeringen. Det är inte bara en samling partier med politiska ambitioner utan enligt vår främsta grundlag också rikets högsta förvaltningsorgan.

Jehovas vittnen uppmanar sina medlemmar att inte rösta i allmänna val.

Enligt regeringen med samfundsministern Stefan Attefall i spetsen bidrar församlingen därmed inte till att upprätthålla och stärka samhällets grundläggande värderingar. Jehovas vittnen har enligt regeringen därför inte rätt att få del av de 60 miljoner som staten fördelar mellan en rad ortodoxa, muslimska och katolska församlingar.

Att staten ekonomiskt bidrar till spridningen av irrläror överträffas i sin märklighet av regeringens syn på rösträtten som en skyldighet. Det är en rättighet som man kan välja att utnyttja eller välja att avstå ifrån. Också soffliggarna "röstar" även om de uttrycker sin frustration med en trött gäspning över det politiska livet. Den dag det blir en skyldighet att rösta i allmänna val har demokratin kommit till vägs ände. Det är väl bara i Nordkorea valdeltagandet är 100 procent.

Regeringen har agerat osakligt och partiskt och inte behandlat alla lika inför lagen. Magkänslorna fick fritt spelrum. Högsta förvaltningsdomstolen upphävde även regeringens andra beslut.

Kulturminister Lena Adelsohns Liljeroth agerar i samma anda. I ett direktiv gav hon presstödsutredningen i uppdrag att ta fram regler som skulle stoppa presstödd till odemokratiskt inriktade publikationer. Måne att Vaktornet skulle hamnat i den kategorin? Hon hade även funderingar på om inte även de som

Nils Funcke Foto: Ylwa Yngvesson

inte strävar efter jämställdhet borde utestängas från statligt stöd. Partiskt och osakligt i strid med grundlagens förbud mot negativ eller positiv särbehandling av en skrift på grund av dess innehåll.

Längre ned i trappan hittar vi försäkringskassans generaldirektör Dan Eliasson. Han öste sin galla över Sverigedemokraternas ordförande Jimmie Åkesson. På Twitter reagerade han på sitt frejdiga sätt över Åkessons beskrivning av miljön där han växte upp.

Eliassons kaskad kan knappast sägas vara myndighetens. Även en generaldirektör har rätt att framföra sina åsikter men en myndighetschef måste kunna hantera sin kräkreflex. Publika yttranden uppfattas som myndighetens och minskar myndighetens trovärdighet. I synnerhet som Eliassons Twitterflöde kopplades till myndighetens webbplats.

Bristen på omdöme och respekt för reglerna sipprar ned trappsteg för trappsteg tills det även når myndighetscheferna på universitet och skolor.

Om det inte redan skett är det bara att vänta in den första rektorn som formellt eller mer subtilt agerar för att eleverna bara ska få mötas av de etablerade partierna och salongsfärdiga argument. De senaste valrörelserna har JO tvingats erinra den ena rektorn efter den andre om att kravet på opartiskhet och saklighet gäller även på skolor.

Skolan är ingen allmän plats. En rektor har befogenhet att utestänga partier och organisationer från att sprida skrifter eller hålla bokbord på skolorna.

Men sådana förbud får inte baseras på innehållet i budskapen. Att hindra spridningen av till exempel en skrift på grund av dess innehåll utgör ett brott mot tryckfrihetsförordningen. Det är en grundläggande princip som har mejslats fram ur dyrköpta erfarenheter från tider när yttrandefriheten suttit trångt till. Endast justitiekanslern har rätt att under vissa förutsättningar beslagta en skrift och hindra dess spridning i avvaktan på en rättegång.

Landets rektorer har att välja mellan att erbjuda alla tillträde till skolan eller ingen. Det gives inga mellanlägen. Att utestänga ett parti eller ungdomsförbund säger också något om hur illa det står till med självförtroendet, tilltron till de goda argumenten och förmågan att fostra eleverna till ifrågasättande samhällsmedborgare.

Det är inte utan att kräkreflexen ger sig till känna inför åsynen av hur myndigheternas oförvitlighet och ämbetsmännens otadlighet fräts ned inifrån och inte minst uppifrån.

NILS FUNCKE,

är frilansjournalist och tryckfrihetsexpert

Av Debatt

fjarde.sidan@expressen.se

Publicerad 24 mar 2014 23:09

Adress till denna artikel:

<http://www.expressen.se/debatt/soffliggarnas-val-maste-respekteras>